

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: a) Y. V., narozená dne X, bytem X,
b) nezletilá M. V., narozená dne X,
zastoupená zákonnou zástupkyní Y. V., bytem X
obě zastoupené advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem
Opletalova 1417/25, Praha,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-607/ZA-ZA11-ZA19-2019 ze dne
17. 9. 2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-607/ZA-ZA11-ZA19-2019 ze dne 17. 9. 2019 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Václavkovi, sídlem Opletalova 1417/25, Praha, se přiznává odměna ve výši 12 342 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Plzni ve lhůtě dvou měsíců ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně dne 7. 7. 2019 podaly žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

Žalovaný shledal azylovou žádost nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Dále rozhodl, že státem příslušným k posouzení žádosti je X podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. Příslušnost určil podle čl. 12 nařízení, protože žalobkyni a) bylo v X vydáno pracovní vízum. Pro převzetí žádosti k posouzení Českou republikou neshledal důvody kvůli dosavadnímu krátkému pobytu žalobkyň v České republice (od konce roku 2018) a absenci pobytového oprávnění druhu žalobkyně a), resp. otce žalobkyně b).

2. Proti rozhodnutí žalovaného žalobkyně brojily žalobou, ve které namítaly nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí způsobenou tím, že žalovaný dostatečně nevysvětlil, na základě jakého ustanovení nařízení je příslušným státem pro projednání azylové žádosti právě X. V souvislosti s tím upozornily, že platnost X víza vypršela ještě před podáním žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný neupřesnil, které ustanovení tvořící součást čl. 12 nařízení je nutno v případě žalobkyň aplikovat. Rovněž není ze závěrů žalovaného jasný typ dlouhodobého víza, a tudíž, zda a v jaké míře opravňovalo žalobkyně k pobytu mimo X území. Žalovaný též nezohlednil, že se v České republice zdržuje druh a otec žalobkyň. Pobývá zde legálně na biometrický pas. Existuje právní zájem na jeho rodinném životě s oběma žalobkyněmi. Tuto skutečnost napadené rozhodnutí ignorovalo a v rozporu s ní účelově uplatnilo čl. 20 odst. 3 nařízení. Dále žalobkyně zdůraznily, že je k X neváží žádné silnější vazby, žalobkyně b) se naopak narodila a celý dosavadní život strávila v ČR, kde má lékaře, jehož pravidelnou péči vyžaduje. Napadené rozhodnutí proto odporuje čl. 8 Úmluvy o právech dítěte.
3. Žalovaný k žalobě sdělil, že ji pokládá za nedůvodnou. Nepřiměřený zásah do práv nezletilé žalobkyně b), k němuž dojde předáním do X, zapříčinila její matka, tj. žalobkyně a), která si následku spojeného s nedostatkem pobytového oprávnění musela být vědoma. Do X ostatně může s oběma žalobkyněmi odejít jejich druh, resp. otec, který beztak pobývá v České republice nelegálně. V X se rovněž žalobkyni b) dostane stejně kvalitní péče. K námitkám ohledně aplikace čl. 12 a 20 nařízení uvedl, že státem příslušným k posouzení azylové žádosti je X. To X strana uznala, přičemž zmiňované ustanovení dopadá na všechny druhy víz. Článek 20 žalovaný aplikoval správně, poněvadž druh a otec žalobkyň, ve vztahu k němuž chtějí obě svůj pobyt v ČR legalizovat, sám pobývá v ČR nelegálně.
4. Žaloba je důvodná.
5. Předně se soud zabýval namítanými vadami řízení, které měly spočívat v tom, že si žalovaný neujasní typ dlouhodobého víza žalobkyně vydaného v X a dobu jeho platnosti. Tato námitka důvodná není. Z napadeného rozhodnutí i správního spisu jasně plyne, že žalobkyni bylo vydáno pracovní vízum s platností od 10. 11. 2018 do 8. 5. 2019 (X na č. 1. 1 a č. 1. 2 *verte* správního spisu). Napadené rozhodnutí žalovaného je tedy nesprávné v tom, že označuje vízum žalobkyně a) za platné. To však nemá na zákonnost rozhodnutí žádný vliv, protože X by byla příslušným státem k posouzení žádosti žalobkyně a) o mezinárodní ochranu bez ohledu na platnost víza podle čl. 12 odst. 2 a 4 nařízení č. 604/2013. Kdyby k této vadě nedošlo, bylo by rozhodnutí žalovaného stejné.
6. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobkyň dovolávající se aplikace čl. 20 odst. 3 nařízení

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

č. 604/2013 při současném zohlednění pobytu otce žalobkyně b) na území České republiky. Toto ustanovení totiž nelze vyložit tak, že státem příslušným k posouzení žádosti obou žalobkyň je Česká republika. Není pochyb o tom, že podle čl. 12 nařízení má o žádosti žalobkyně a) rozhodovat X, jiná varianta možná není.

7. Situaci nezletilé žalobkyně b) by bylo možné posuzovat společně s její matkou, nebo odděleně. V případě, že by bylo v nejlepším zájmu žalobkyně b), aby její žádost byla posouzena ve státu dočasného pobytu jejího otce, byla by příslušným státem Česká republika. Ta by ovšem byla příslušná pouze pro posouzení žádosti žalobkyně b), jejíž žádost by posuzovala oddělně od žádosti matky. Na příslušnosti X k posouzení žádosti žalobkyně a) by se tím nic nezměnilo.
8. Žalobkyně ovšem prosazovaly, že v nejlepším zájmu dítěte je posouzení společné. S tím se soud i žalovaný ztotožnil. Za toho stavu však čl. 20 odst. 3 nařízení jasně stanoví, že žádost žalobkyně b) má posuzovat X jako stát příslušný k posouzení žádosti matky. Nedůvodný je tedy důraz žalobkyň na přítomnost otce žalobkyně b) na území České republiky a na úpravu čl. 5 nařízení. Nejlepší zájme dítěte je totiž interpretačním principem stávajících pravidel, případně pravidlem zavazujícím ke zjištění dopadů na dítě, nikoliv samostatným procesním pravidlem, které by určovalo příslušný stát (tak jej ve své extenzivní a nezávazné interpretaci nechápe ani Výbor OSN pro práva dítěte).
9. Navrhovaný výklad by ani nedával smysl: žalobkyně žádaly, aby pro nejlepší zájem dítěte být s otcem nebyly jejich žádosti posuzovány společně, čímž by došlo k určení České republiky pro jednu z nich. Pro ten samý nejlepší zájem dítěte, tentokrát ale být s matkou, má však zároveň dojít ke společnému posouzení, a to v České republice, která by před tím byla určena při odděleném posouzení. Určení, zda budou žádosti posouzeny společně, nebo odděleně, je však jedním krokem, nikoliv víceetapovou taneční variací.
10. Lze tedy uzavřít, že podle čl. 12 odst. 2 a 4 ve spojení s čl. 20 odst. 3 nařízení č. 604/2013 žalovaný správně určil X jako stát příslušný k posouzení žádosti žalobkyň.
11. Rozhodnutí žalované je však zásadně vadné z hlediska závěrů o protiprávnosti pobytu otce žalobkyně b) a zároveň druhá žalobkyně a) na území České republiky a navazujících závěrů o neuplatnění diskrečního ustanovení čl. 17 nařízení č. 604/2013.
12. V rozhodovací činnosti správních soudů je ustálen závěr, že obecně není správní orgán povinen odůvodňovat, proč nepřistoupil k použití diskrečního ustanovení. Jestliže však z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, správní orgán je povinen učinit a odůvodnit úvahu, zda diskreční oprávnění uplatní (např. rozsudky NSS č. j. 2 Azs 222/2016-24 ze dne 5. 1. 2017, č. j. 6 Azs 16/2017-61 ze dne 28. 3. 2017, č. j. 1 Azs 398/2017-25 ze dne 7. 12. 2017). Těhotenství, rodičovství či existující rodinný život na území České republiky takovým důvodem jsou (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 53 Az 3/2018-33 ze dne 24. 4. 2018).
13. V souzené věci žalobkyně a) již v řízení před žalovaným uváděla, že otcem žalobkyně b) je moldavský občan X, se kterým žije společně v České republice (protokol o pohovoru z 10. 7. 2019 na č. l. 20 správního spisu). Nad rámec otázky, zda otec disponuje pobytovým oprávněním, žalovaný nezjišťoval žádné podrobnosti o soužití žalobkyň a X, patrně v přesvědčení, že ten není oprávněn k pobytu na území České republiky. To pak žalovaný uvedl přímo v napadeném rozhodnutí i v řízení o žalobě: *protože X pobývá na území státu nelegálně, může s žalobkyněmi nelegálně pobývat i v X.*

14. Takový závěr je ovšem skutkově nesprávný i nedostatečný. Žalovaný se měl sám zabývat tím, do jaké míry je X oprávněn k pobytu na území České republiky, protože měl od žalobkyně a) dostatek základních informací. Občané X jsou totiž oprávněni k pobytu na území České republiky, pokud jsou držiteli biometrického pasu a pokud celková délka pobytu nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů [čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni, ve spojení s přílohou II k tomuto nařízení].
15. Tím se žalovaný vůbec nezabýval. Soud proto v řízení o žalobě doplnil dokazování a z prosté fotokopie biometrického pasu X (č. l. 64 soudního spisu) dospěl k závěru, že ten je držitelem biometrického pasu a byl proto oprávněn k pobytu na území České republiky bez víza. Závěr žalovaného o protiprávnosti pobytu je tedy nesprávný.
16. Zároveň soud doplnil i dokazování k otázce pobytu žalobkyň na území České republiky a jejich styku s X. Z fotografie na č. l. 31 zjistil, že žalobkyně a) a její druh se na území České republiky stýkali již v červenci 2018. Po narození žalobkyně b) se X podílel na péči o ni (fotografie na č. l. 60 a 62), a to i na území České republiky [soud uvěřil žalobkyni a), že fotografie na č. l. 63 je ze křtu žalobkyně b) v X].
17. Z výpovědi samotné žalobkyně a) pak soud zjistil, že X pravidelně cestuje do České republiky za účelem podnikání, neboť zde nechává vyrábět turistické oděvy pro moldavský trh. Žalobkyně žijí v X v bytu, jehož nájem platí X. Jeho sestra momentálně žije také v X. Žalobkyně a) pak již nemá příbuzné v X, protože se vrátili na X. [Soud uvěřil celé výpovědi žalobkyně a), která vypovídala spontánně a na otázky odpovídala bez vyhýbání].
18. Z výše uvedeného tedy plyne, že žalovaný se na základě nesprávné úvahy o protiprávnosti pobytu X vůbec nezabýval konkrétními okolnostmi, které vypovídají o okolnostech hodných zvláštního zřetele. Jeho závěr o absenci vazeb na Českou republiku proto nemá oporu v dokazování.
19. Zástupkyně žalovaného se tuto situaci snažila při ústním jednání pohotově zachránit tím, že žalobkyně by mohly vést rodinný život s X ve stávající formě i v X, neboť je jako X občan oprávněn ke vstupu i na její území. Tomu však přisvědčit nelze.
20. Dokazování provedené před soudem jednoznačně vypovídá o tom, že centrum rodinného života žalobkyň a X je v České republice. Jakkoliv může žalovaný považovat jednání žalobkyně a) a jejího druhu za účelové, nic to nemění na tom, že nezletilá žalobkyně b) má právo na styk s otcem a jeho péči (otcovství X žalovaný nezpochybnil), a to – pokud možno – v co nejširším rozsahu. Závěr o možnosti pokračovat v nezměněné podobě i v X nemá žádnou oporu ve správním spisu ani v dokazování, ať již provedeném před žalovaným či před soudem. Na první pohled lze pochybovat, zda zůstane stávající úroveň styku, pokud by žalobkyně byly přemístěny do X, takže by X musel cestovat do České republiky za účelem podnikání a také do dalšího členského státu EU za rodinou.
21. Lze tedy uzavřít, že rozhodnutí žalovaného o tom, že příslušným státem k posouzení žádosti žalobkyň je X, je v základu správný. Zcela nedostatečné však byly úvahy žalovaného, pro které se rozhodl neuplatnit čl. 17 nařízení 604/2013.
22. Žalovaný tak v této otázce podstatně porušil ustanovení o řízení, neboť neprovedl dokazování v rozsahu a intenzitě dostačující pro to, aby byly bez důvodných pochybností

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

zjištěny všechny rozhodné okolnosti. Soud proto rozhodnutí č. j. OAM-607/ZA-ZA11-ZA19-2019 ze dne 17. 9. 2019 zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 78 odst. 1 a 4 soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“)].

23. V dalším řízení je žalovaný právním názorem soudu vázán a bude vycházet i z dokazování provedeného v řízení o žalobě (§ 78 odst. 5 a 6 s. ř. s.). Bude se tedy zabývat konkrétními okolnostmi, které svědčí o tom, že obě žalobkyně mají vztah k území České republiky, mají zde zajištěné bydlení. Zohlední, že zejména žalobkyně b) má v České republice ošetřujícího lékaře, má zde pravidelný styk s otcem a jeho péči a je zvyklá na své stávající prostředí. Zohlední také, že žalobkyni a) může při péči o dítě a domácnost vypomáhat sestra X, což již není možné v X, kde by žalobkyně a) výpomoc rodinných příslušníků zajištění neměla. Celkově bude vycházet z toho, že posouzení okolností hodných zvláštního zřetele má být vedeno nejlepším zájmem nezletilé žalobkyně b).
24. Procesně úspěšné žalobkyně by měly právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložily. Jejich vynaložení však ani netvrdily, ani nedoložily, a přiznání paušální náhrady nákladů řízení nepřichází v soudním řízení správním do úvahy (srov. rozsudek NSS č. j. 6 As 135/2015-79 ze dne 25. 8. 2015, č. 3344/2016 Sb. NSS). Žalobkyním tedy nebylo co přiznat a žalovaný neměl ve věci úspěch. Náhrada nákladů řízení jim tedy nenáleží (60 odst. 1 s. ř. s.).
25. Ustanovenému zástupci žalobkyň Mgr. Petru Václavkovi náleží podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 12 342 Kč. Tato částka se skládá z odměny za tři úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení včetně porady, doplnění žaloby a účast na ústním jednání před soudem podle § 11 odst. 1 písm. b), d) a g) advokátního tarifu], z 900 Kč za tři režijní paušály a z 2 592 Kč představujících 21 % DPH. Tato částka mu bude vyplacena z účtu soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 31. ledna 2020

Mgr. Jan Šmakal, v.r.
samosoudce